

Извештај са мобилности ученика и наставника у Румунији

Седећи у кабинету, окружена планинама уџбеника, доживљаји које смо Саша и ја, заједно са нашим десеторо петака, донели из Темишвара, још увек живе у нама. То није био само обичан излет, већ права мала, животна школа – тај европски, Еразмус начин учења. Као учитељица, увек тежим да им градиво приближим животу, а ова посета Румунији, нашем комшији, учинила је то на најбољи могући начин.

У недељу, 23. марта 2025. године, кренули смо. Деца из „Светог Саве“ била су мешавина узбуђења и мале треме. Наставник Саша Миловановић и ја, били смо ту да их држимо на оку и охрабримо, знајући да је за многе то први пут да путују без родитеља, а камоли да се сусрећу са другом културом и језиком.

Наредних пет дана, од 24. до 28. марта, били смо гости колега из „Colegiul Național Pedagogic "Carmen Sylva"“ну Темишвару. Тема наше размене – **Одрживост, Креативност и Култура** – испоставила се као савршен оквир за наше петаке.

Први дан је био резервисан за разбијање леда. У румунској школи нас је дочекала срдачна екипа наставника и ученика. Прво што смо урадили била је једна преслатка игра коју смо назвали **"Пасош за упознавање"**. Није било досадних презентација! Сваки наш ђак добио је румунског другара, а задатак им је био да један другог питају о својим школама, хобијима, па чак и о томе како код куће чувају планету. Било је дирљиво гледати како се споразумевају – рукама, осмехом, или уз помоћ неке енглеске речи коју су обоје знали. За само сат времена, трема је нестала, а прва пријатељства су већ била створена.

Затим смо, уместо у клупама, учили на улицама. Организовали смо **пешачки "Лов на зелено благо"** кроз прелепе тргове Темишвара. Деца нису само гледала историјске барокне палате; добила су задатак да уочавају и фотографишу све што је "зелено" или одрживо: бициклистичке стазе, соларне панеле, места за селекцију отпада. Тако су, кроз игру и активност, увидели да је Темишвар град који живи и од своје прошлости и за своју будућност. Уместо сувопарног предавања о архитектури и екологији, добили су практичну лекцију из **критичког размишљања и одрживости**.

Поподне смо, уз румунски ручак, почели да кујемо наш највећи план: **"Еко-Херој Изазов"** – да осмисле и направе модел идеалног, еколошког школског дворишта.

Уторак је мирисао на земљу и прошлост. Посетили смо локалну грнчарску радионицу где су се деца окушала у **"Култури у глини"**. Ниједан наш петак раније није држао глину у рукама! Учили су о традиционалним шарама Баната и покушавали да направе своје мале сувенире. Било је несавршено и предивно – права вежба **креативности** и стрпљења, која је показала да и у најстаријим занатима лежи велика инспирација. Након тога, уследила је посета која је све оставила без текста: **Музеј комунистичког потрошача**. Смештен у подруму једне зграде, изгледао је као дечији сан препун старих играчака и предмета. Деца су се чудила старим телефонима, касетама, предметима који се данас сматрају "смећем". Ова посета је била најбоља лекција о **поновној употреби (reuse)**. Разговарали смо о томе како су људи у прошлости ствари поправљали уместо да их бацају – тада је то била неопходност, а данас то зовемо **одрживост**.

Вративши се у школу, дан смо завршили **"Причама и луткарством"**, где су се деца, уз помоћ папира и маште, претварала у ликове из српских и румунских народних прича. Мали талент шоу је промовисао **крос-културално разумевање** кроз игру и позориште.

Среда је била дан директног контакта са природом. Ујутру смо посетили **Музеј банатског села**, који је заправо насеље старих, аутентичних кућа. Ученици су шетали двориштима, видели како су се куће градиле од природних материјала и како се живело

без данашњих луксуза. Била је то еколошка лекција из историје: видели су како је живот некада, без свесне бриге, био природан и **одржив**.

Највише су се обрадовали практичном делу, када смо се вратили у школско двориште домаћина да радимо **"Урбано баштованство"**. Није било предавања, већ само рад: деца су садила семенке и учила како да покрену **компост** – како да отпад од хране претворе у земљу. Један наш дечак, који се иначе највише бунио у учионици, био је потпуно усхићен, јер је ово била права, практична примена науке.

Поподне је протекло у великом финалу пројекта. Мешовити тимови су у налету **креативности** и **сарадње** правили моделе својих еколошких дворишта, користећи искључиво рециклажни материјал који су скупљали претходних дана. Била је то галама, али она креативна, продуктивна галама!

Четвртак је био дан комуникације и презентације. Ујутру смо били у Музеју уметности, али се цео дан вртео око речи. Главна активност била је **Радионица „Језички мост“**. Под мојим и Сашиним вођством, деца су једни друге учила десет основних фраза: како се поздравити, како рећи "молим" и "хвала", како се зове њихово омиљено јело... Гледајући како откривају сродност наших језика и како се труде да правилно изговоре румунске гласове, схватила сам да је то најбољи начин да се изгради **крос-културално разумевање**. Они нису учили само језик; они су учили како да се повежу са другима.

Поподне је донело велику трему: **Презентацију "Еко-Херој Изазова"**. Деца су, као прави тимови, излазила пред "жири" (наставнике и директоре) да представе своје моделе и бране своје идеје. Овде су испојили све "Ц" вештине које смо учили: од **сарадње** (ко је цртао, ко причао) до **комуникације** и **критичког мишљења** (одговарање на питања "А зашто сте одабрали баш овај материјал?"). Била је то сјајна вежба **каријерних и животних вештина** – јер презентовање идеја је вештина за цео живот.

Последњи дан је био горак-сладак. Ујутру смо, као последњи заједнички чин **одрживости**, прошетали Ружичњак и обалом Бегеја и заједнички покупили отпатке које смо успут нашли. Свако дете је у руци носило кесу, чиме је симболично преузело одговорност за своју животну средину.

Уследила је **Церемонија доделе сертификата**. Док су примали признања, видели смо да су њихова лица озбиљнија, а држање сигурније. Нису више били само наши петаци; били су Еразмус учесници. Дан смо завршили **заједничким ручком** и разменом ситних поклона и обећања. Опроштаји су били дуги и емотивни, уз обећање да ће пријатељство наставити преко друштвених мрежа – и ето, видели смо и практичну примену **дигиталне писмености**!

Реч за крај: Шта нам остаје?

Као наставник, верујем да је ова мобилност била најбоља потврда наше Еразмус акредитације. Наша деца из Пожареваца су пет дана живела принципе **"7 Ц" компетенција**: радила су, стварала, комуницирала, била самостална и постала свеснија своје улоге у свету. Вратили смо се богатији за знање, искуство, нове пријатеље и, што је најважније, са дубоким осећајем да смо део нечег великог. Ова искуства су темељ на којем ћемо градити и развијати нашу школу „Свети Сава“ као истинску школу 21. века.

С најлепшим жељама,

Учитељица Сузана Петровић ОШ „Свети Сава“, Пожаревац

